

P R E D L O G O S N O V E

ZA VOĐENJE PREGOVORA I ZAKLJUČIVANJE SPORAZUMA SA ZEMLJOM DOMAĆINOM IZMEĐU

CRNE GORE I UJEDINJENIH NACIJA

KOJE PREDSTAVLJA KANCELARIJA UJEDINJENIH NACIJA ZA PROJEKTNE USLUGE

I USTAVNI OSNOV

Osnov za zaključivanje Sporazuma sadržan je u odredbi člana 15 stav 1 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da Crna Gora, na principima i pravilima međunarodnog prava, sarađuje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100 tač. 1 i 4 Ustava, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore.

II O UNOPS-u

Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS) je nezavisna organizacija Ujedinjenih nacija (UN) od 1995. (Rezolucija 48/501, 1994), koja je do tada funkcionisala kao dio Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), i to od 1974. godine, kada je i osnovana.

Kao nezavisnoj i samofinansirajućoj organizaciji, vizija UNOPS-a je unapređenje održivih praksi u kontekstu razvoja društva i ekonomije, a svoju podršku UNOPS naročito koncentriše u područjima u kojima ima jasan mandat i ekspertizu, a to su: infrastruktura, nabavke, upravljanje projektima, upravljanje ljudskim resursima i usluge finansijskog upravljanja.

Kao dio tima Ujedinjenih nacija, sve svoje aktivnosti UNOPS pruža u cilju sprovođenja Ciljeva održivog razvoja i Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama, a sve u kontekstu UN “*Delivering as one*” strategije. Osim UN agencija, partneri UNOPS-a su međunarodne i regionalne finansijske institucije, međuvladine institucije, bilateralni donatori i vlade zemalja domaćina, kao i fondacije i privatne sektor.

UNOPS je u zemljama Zapadnog Balkana prisutan od 2000. godine, realizujući projekte usmjerene na održivi socio-ekonomski razvoj, socijalnu koheziju, stvaranje uslova za zapošljavanje, rast poslovanja i infrastrukture, povećanje nacionalne sigurnosti, unapređenje obrazovanja, unapređenje socijalne uključenosti bilo omogućavanjem trajnih stambenih rješenja ili pružanjem pristupa boljem zdravlju, obrazovanju i radnim mjestima za najugroženije stanovništvo. Svi projekti imaju dobro upravljanje i ravnopravnost polova kao poprečne teme. UNOPS projekti su kontekstualizovani u širem okviru i shodno Ciljevima održivog razvoja, kao i nacionalnim strategijama i prioritetima.

III AKTIVNOSTI UNOPS-a U CRNOJ GORI

Namjera UNOPS-ove misije u Crnoj Gori je da doprinese razvoju, prevashodno u sektorima u kojima posjeduje ekspertizu, uključujući i primjere dobre prakse, kroz realizaciju konkretnih projekata.

Trenutno, UNOPS realizuje projekat "Norveška za vas – Crna Gora", vrijedan 1.4 miliona eura, koji finansira Kraljevina Norveška, a koji se sprovodi kao dio Sporazuma koji je potpisan između Ministarstva Vanjskih poslova Crne Gore i Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške, od 28. jula 2017. godine. Cilj projekta je da doprinese uravnoteženijem društveno-ekonomskom razvoju u Crnoj Gori kroz povećanje mogućnosti zapošljavanja, podržavanje socijalne kohezije i poboljšanje lokalne infrastrukture u najmanje razvijenim opštinama Crne Gore. Period realizacije projekta je od 10. decembra 2018. godine do 10. decembra 2020. godine.

III RAZLOZI ZA ZAKLJUČIVANJE SPORAZUMA

Sporazum se zaključuje s ciljem uspostavljanja odgovarajuće saradnje sa UNOPS-om i regulisanja pravnog statusa njihove Kancelarije u Crnoj Gori, radi stvaranja uslova za njen efikasniji rad, pružanje veće podrške projektima u Crnoj Gori i angažovanju eksperata iz Crne Gore. Sporazum će omogućiti UNOPS-u i Crnoj Gori okvir u kojem će se otvoriti mogućnosti za jednu dugoročnu i struktuiranu saradnju, zasnovanu na principima partnerstva, koordinacije, transparentnosti i prilagođavanja modela izvrsnosti u nacionalnom kontekstu. Na ovaj način će Crna Gora imati na raspolaganju relevantnog partnera koji će doprinjeti usklađivanju razvoja Crne Gore sa Ciljevima održivog razvoja, kao i kvalitetu evropskih i evroatlantskih integracija kojima Crna Gora teži.

UNOPS podržava projekte u više od 80 država svijeta, kojima upravljaju kroz svoje kancelarije u regionima Afrike, Bliskog Istoka, Latinske Amerike i Kariba, Azije i Europe i središnje Azije. Kancelarije UNOPS-a u regionu Zapadnog Balkana (Srbija, Makedonija i Kosovo) dio su Regionalne kancelarije za Evropu i Srednju Aziju (ECR) koji pokriva operacije u preko 20 država.

IV OSNOVNA PITANJA O KOJIMA ĆE SE VODITI PREGOVORI

Predmet pregovora su uslovi koji se odnose na privilegije, imunitete, pogodnosti i usluge koji se odnose i koji su u vezi s djelovanjem UNOPS-a na teritoriji Crne Gore kao zemlje domaćina, a koji su potrebni za ispunjavanje svrhe UNOPS-a.

V PROCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA IZVRŠENJE UGOVORA

Za izvršenje ovog Sporazuma nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva iz budžeta.

VI POTREBA USAGLAŠAVANJA PROPISA

Zaključivanje ovog sporazuma ne zahtijeva izmjene i dopune važećih ili donošenje novih propisa.

VII PREDLOG SASTAVA DELEGACIJE

Sporazum će biti usaglašen diplomatskim putem.

Prilog: Nacrt sporazuma (na engleskom i crnogorskom)

SPORAZUM SA ZEMLJOM DOMAĆINOM

IZMEĐU

CRNE GORE

I

UJEDINJENIH NACIJA

KOJE PREDSTAVLJA KANCELARIJA UJEDINJENIH NACIJA ZA PROJEKTNE USLUGE

S OBZIROM NA TO DA je Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (u daljem tekstu: UNOPS) osnovana odlukom 48/501 Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 48/501 od 19. septembra 1994. godine u cilju pružanja, između ostalog, upravljačkih i drugih usluga podrške u interesu država članica Ujedinjenih nacija, nepristrasno, efikasno i na osnovu nadoknade troškova;

S OBZIROM NA TO DA je UNOPS sastavni dio Ujedinjenih nacija, čiji su status, privilegije i imuniteti uređeni Konvencijom o privilegijama i imunitetima Ujedinjenih nacija, koju je 13. februara 1946. godine usvojila Generalna skupština Ujedinjenih nacija, a kojoj je pristupila Crna Gora;

S OBZIROM NA TO DA UNOPS izražava želju da otvori Kancelariju u Podgorici, u Crnoj Gori;

SADA, STOGA Crna Gora i UNOPS zaključuju ovaj Sporazum u duhu prijateljske saradnje i dogovorile su se kako slijedi:

Član 1

Značenje termina

1. Za potrebe ovog Sporazuma,

(a) „Arhiva” znači cjelokupna evidencija, korespondencija, dokumenta, rukopisi, kompjuterska evidencija, nepokretne i pokretne slike, filmski i zvučni zapisi, kao i sva druga evidencija koja pripada ili se nalazi u posjedu Kancelarije u cilju obavljanja njene djelatnosti;

(b) „Izvršni direktor” znači izvršni direktor UNOPS-a, koji je odgovoran generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija za sve poslove, aktivnosti i usluge UNOPS-a;

(c) „Eksperti u misiji” znači lica, izuzimajući zvaničnike Kancelarije, koji sprovode misije na zahtjev ili u ime Kancelarije;

(d) „Opšta konvencija” znači Konvencija o privilegijama i imunitetima Ujedinjenih nacija koju je 13. februara 1946. godine usvojila Generalna skupština;

(e) „Šef Kancelarije” znači zvaničnik koji je zadužen za Kancelariju u zemlji domaćinu;

(f) „Zemlja domaćin” znači Crna Gora;

(g) „Kancelarija” znači Kancelarija UNOPS-a u zemlji domaćinu;

(h) „Zvaničnici Kancelarije” ili „zvaničnici” znači svi službenici UNOPS-a koji su raspoređeni da rade u Kancelariji bez obzira na njihovu nacionalnost, ne računajući službenike koji su lokalno angažovani i koji su plaćeni po satu, kao što je to propisano rezolucijom Generalne skupštine Ujedinjenih nacija br. 76(1) od 7. decembra 1946. godine;

(i) „Strana” znači UNOPS ili zemlja domaćin, pojedinačno;

(j) „Strane” znači UNOPS i zemlja domaćin, zajedno;

(k) „Lica koja pružaju usluge” znači pružaoci ugovorenih usluga, operativni eksperti, volonteri, konsultanti, pravna ili fizička lica i njihovi zaposleni, koji pružaju usluge Kancelariji, ne računajući zvaničnike Kancelarije i eksperte u misiji;

(l) „Prostorije Kancelarije” ili „prostorije” znači objekat ili dio objekta u kojem se Kancelarija nalazi ili koji ista koristi trajno ili privremeno, u skladu sa ovim sporazumom ili nekim dopunskim sporazumom koji zaključuje Kancelarija i zemlja domaćin;

(m) „Imovina Kancelarije” ili „Imovina” znači ukupna imovina, uključujući finansijska sredstva, prihode i drugu imovinu koja se nalazi u vlasništvu, koju posjeduje ili kojom upravlja Kancelarija tokom obavljanja svoje djelatnosti;

(n) „Generalni sekretar” znači generalni sekretar Ujedinjenih nacija;

(o) „Telekomunikacije” znači bilo koje emitovanje, prenos ili prijem pisanih ili usmenih informacija, slika, zvuka ili informacija bilo kojeg karaktera putem telegrafa, radija, satelita, optičkog kabla ili bilo kojim drugim elektronskim ili elektromagnetnim sredstvom.

Član 2

Sjedište Kancelarije

Sjedište Kancelarije je u Podgorici, da bi se UNOPS-u omogućilo obavljanje aktivnosti i pružanje usluga u Crnoj Gori.

Član 3

Pravno lice

1. Kancelarija ima status pravnog lica u Crnoj Gori. Kancelarija ima sljedeća ovlašćenja:
 - (a) da zaključuje ugovore;
 - (b) da stiče i otuđuje nepokretnu i pokretnu imovinu;
 - (c) da pokreće pravne postupke.
2. Za potrebe ovog sporazuma, Kancelariju zastupa šef Kancelarije.

Član 4

Cilj i područje primjene sporazuma

1.
 - (a) Ovaj sporazum uređuje status Kancelarije u zemlji domaćinu, posebno njenih prostorija, zvaničnika, eksperata u misiji i lica koja pružaju usluge Kancelariji.
 - (b) Modaliteti pomoći koju Kancelarija pruža zemlji domaćinu utvrđuju se u zasebnim sporazumima o pojedinačnim projektima između Kancelarije i zemlje domaćina.
 - (c) Zemlja domaćin potvrđuje da odnos prema Kancelariji neće biti manje povoljan od odnosa prema bilo kojoj drugoj akreditovanoj stranoj misiji u zemlji domaćinu.
 - (d) Svi objekti van ili u Podgorici, Crna Gora, koji uz saglasnost zemlje domaćina mogu da se koriste za sastanke, seminare, obuke, simpozijume, radionice i slične aktivnosti koje organizuje Kancelarija, privremeno se uključuju u prostorije Kancelarije i smatraju se obuhvaćenim ovim sporazumom tokom trajanja tih sastanaka, obuka, simpozijuma, radionica i sličnih aktivnosti koje organizuje Kancelarija.

Član 5

Primjena Opšte konvencije

Opšta konvencija se primenjuje na Kancelariju, njenu arhivu, imovinu, komunikacije, kao i na njene zvaničnike, eksperte u misiji i lica koja pružaju usluge Kancelariji u zemlji domaćinu.

Član 6

Nepovredivost Kancelarije

1. Kancelarija i njena imovina, arhiva i telekomunikacije, gdje god da se nalaze i u čijoj god državini, su nepovredive i uživaju imunitet od svake vrste pravnog postupka, osim ako je u konkretnom slučaju došlo do izričitog odricanja od tog imuniteta u skladu sa Opštom konvencijom. Međutim, odricanje od imuniteta od pravnog postupka ne primjenjuje se na mjere izvršenja.
2. Službenik ili zvaničnik zemlje domaćina ili lice koje obavlja javna ovlašćenja u zemlji domaćinu ne može da uđe u prostorije Kancelarije u cilju obavljanja bilo kakve dužnosti u njima, osim uz saglasnost i pod uslovima koje odobri šef Kancelarije. U slučaju požara ili neke druge vanredne situacije koja zahtijeva brzu akciju u cilju zaštite, saglasnost šefa Kancelarije za sve neophodne ulaske u prostorije se podrazumijeva, ukoliko on ili ona ne bude blagovremeno dostupan/na.
3. Prostorije Kancelarije mogu da se koriste za sastanke, seminare, izložbe i druge povezane potrebe u organizaciji Kancelarije ili drugih subjekata Ujedinjenih nacija.
4. Prostorije Kancelarije ne mogu se koristiti na načine koji nijesu u skladu sa ciljem i područjem rada Kancelarije, kako je propisano u gore navedenom članu 4.

Član 7

Bezbjednost i zaštita

1. Zemlja domaćin je obavezna da osigura bezbjednost i zaštitu prostorija Kancelarije i da postupa u dobroj vjeri kako bi obezbijedila da se mir u prostorijama Kancelarije ne narušava neovlašćenim ulaskom lica ili grupa lica spolja ili ometanjima u neposrednoj blizini prostorija. Na zahtjev šefa Kancelarije, zemlja domaćin obezbjeđuje odgovarajuće policijske snage potrebne za očuvanje reda i mira u prostorijama Kancelarije ili u njihovoj neposrednoj blizini, kao i za udaljšavanje lica iz njih.
2. Zemlja domaćin je obavezna da preduzme djelotvorne i odgovarajuće radnje koje mogu biti neophodne da se osigura odgovarajuća bezbjednost, sigurnost i zaštita lica iz ovog sporazuma, a koje su neophodne za adekvatno funkcionisanje Kancelarije bez smetnji bilo kakve vrste.

Član 8

Komunalne usluge i usluge snabdijevanja

1. Na zahtjev šefa Kancelarije i pod uslovima koji nijesu manje povoljni od onih koje je zemlja domaćin dodijelila bilo kojoj akreditovanoj stranoj misiji, zemlja domaćin je obavezna da omogući pristup javnim uslugama koje su potrebne Kancelariji, kao što su, ali ne ograničavajući se na, komunalne usluge, snabdijevanje električnom energijom i usluge telekomunikacija.
2. U slučaju da zemlja domaćin Kancelariji omogući dobijanje javnih usluga iz gore navedenog stava 1 ili kada su cijene istih pod njenom kontrolom, tarifa za te usluge ne može biti veća od najnižih uporedivih tarifa odobrenih akreditovanim stranim misijama u zemlji domaćina.
3. U slučaju više sile, koja za posljedicu ima potpuni ili djelimični prekid gore navedenih usluga, za obavljanje svojih poslova Kancelarija dobija isti prioritet koji imaju ključne državne agencije i organi.
4. Odredbe ovog člana ne sprečavaju razumnu primjenu protivpožarnih ili sanitarnih propisa zemlje domaćina.

Član 9

Sredstva komunikacije

1. Kancelarija, za potrebe zvanične komunikacije, uživa tretman ne manje povoljan od onog koji zemlja domaćin dodjeljuje bilo kojoj drugoj akreditovanoj diplomatskoj misiji u zemlji domaćinu u pogledu prioriteta, tarifa i taksi koji se odnose na pisma, depeše, telegrame, radiograme, telefaks poruke, telefon i druge oblike komunikacije kao i tarifa za informacije u štampi i na radiju.
2. Zemlja domaćin obezbjeđuje nepovredivost službene komunikacije Kancelarije, bez obzira na sredstva komunikacije u upotrebi, i takvu komunikaciju ne cenzuriše ni na koji način.
3. Kancelarija ima pravo da upotrebljava opremu za komunikaciju, uključujući satelitske uređaje, kao i da koristi šifre i da šalje i prima poštu kurirom i valizom. Grb Ujedinjenih nacija, UNOPS-a ili bilo kog drugog subjekta Ujedinjenih nacija mora da bude vidno istaknut na valizi, koja može da sadrži isključivo dokumenta, odnosno stvari namijenjene službenoj upotrebi, a kuriru se obezbjeđuje kurirsko pismo koje izdaju Ujedinjene nacije, UNOPS ili bilo koji drugi subjekat Ujedinjenih nacija.

Član 10

Finansijska sredstva, aktiva i druga imovina

1. Kancelarija, njena finansijska sredstva, aktiva i druga imovina, bez obzira gdje se nalaze i ko njima raspolaže, uživaju imunitet od svih vrsta pravnih postupaka, osim u konkretnom slučaju izričitog odricanja od takvog imuniteta, u skladu sa Opštom konvencijom. Međutim, podrazumijeva se da se nijedno ukidanje imuniteta ne može primijeniti i na mjere izvršenja.
2. Imovina i aktiva Kancelarije su izuzeta od ograničenja, propisa, kontrola i moratorijuma bilo koje prirode.
3. Bez ograničenja u smislu bilo kakvih finansijskih kontrola, propisa ili moratorijuma, Kancelarija:
 - (a) može da drži i koristi bilo koja finansijska sredstva, valute ili prenosive instrumente, da održava i koristi račune u bilo kojoj valuti i da vrši konverziju bilo koje valute kojom raspolaže u bilo koju drugu valutu;
 - (b) ima slobodu da vrši transfer svojih finansijskih sredstava ili valute iz zemlje domaćina u drugu zemlju, ili u okviru zemlje domaćina, Ujedinjenim nacijama ili bilo kojoj drugoj agenciji; i
 - (c) uživa pravo na korišćenje najpovoljnijeg zvanično dostupnog deviznog kursa za svoje finansijske transakcije.

Član 11

Izuzeće od poreza, carinskih dažbina, ograničenja na uvoz i izvoz

Kancelarija, njena aktiva, finansijska sredstva i druga imovina uživaju pravo na:

- (a) izuzeće od svih neposrednih i posrednih poreza i nameta, naknada, taksa i dažbina; međutim, podrazumijeva se da Kancelarija ne traži oslobađanje od poreza koji su u stvari samo naknada za komunalne usluge i usluge snabdijevanja koje pruža zemlja domaćin ili privredni subjekat koji kontroliše zemlja domaćin po fiksnoj stopi u skladu sa količinom pruženih usluga, i koje se mogu posebno prepoznati, opisati i razdvojiti po stavkama;
- (b) izuzeće od carinskih dažbina, naknada i svih drugih nameta, kao i od ograničenja na uvoz ili izvoz materijala koje Kancelarija uvozi ili izvozi za službene potrebe, pri čemu se podrazumijeva da se uvezeni materijali koji su oslobođeni od plaćanja poreza ne mogu prodavati u zemlji domaćinu, osim pod uslovima dogovorenim sa zemljom domaćinom;

(c) izuzeće od svih ograničenja na uvoz ili izvoz publikacija, nepokretnih i pokretnih slika, filmova, traka, disketa i zvučnih zapisa koje Kancelarija uveze, izveze ili objavi u okviru svojih službenih aktivnosti.

Član 12

Učesnici na sastancima koje organizuje Kancelarija

1. Predstavnici država članica Ujedinjenih nacija pozvani na sastanke, seminare, obuke, simpozijume, radionice i slične aktivnosti koje organizuju Kancelarija i bilo koji drugi subjekat Ujedinjenih nacija, tokom obavljanja svojih funkcija uživaju privilegije i imunitete propisane članom 4 Opšte konvencije.
2. Zemlja domaćin je obavezna da poštuje potpunu slobodu izražavanja svih učesnika sastanaka, seminara, obuka, simpozijuma, radionica i sličnih aktivnosti koje organizuju Kancelarija i bilo koji drugi subjekat Ujedinjenih nacija.
3. Svi učesnici i lica koja obavljaju poslove u vezi sa sastancima, seminarima, obukama, simpozijumima, radionicama i sličnim aktivnostima koje organizuju Kancelarija i bilo koji drugi subjekat Ujedinjenih nacija uživaju one privilegije, imunitete i pogodnosti koje su potrebne za nezavisno učešće i obavljanje funkcije, naročito u pogledu izgovorenih riječi i radnji obavljenih u vezi sa tim sastancima, seminarima, obukama, simpozijumima, radionicama i sličnim aktivnostima.

Član 13

Zvaničnici Kancelarije

1. Zvaničnici uživaju sljedeće privilegije, imunitete i pogodnosti u zemlji domaćinu:
 - (a) imunitet od pravnog postupka u pogledu izgovorenih ili napisanih riječi i svih radnji koje obave u svom službenom svojstvu. Takav imunitet ostaje na snazi poslije prestanka radnog odnosa u Kancelariji;
 - (b) imunitet od hapšenja ili pritvora i oduzimanja njihovih ličnih i službenih stvari i prtljaga zbog radnji izvršenih tokom obavljanja funkcije, osim u slučaju *flagrante delicto*. U tom slučaju, zemlja domaćin odmah obavještava šefa Kancelarije o hapšenju, pritvoru ili oduzimanju;
 - (c) izuzeće od oporezivanja zarada i naknada koje im isplaćuje Kancelarija i bilo koji drugi subjekat Ujedinjenih nacija; oslobođanje od oporezivanja svih prihoda i imovine, kako njihove tako i njihovih supružnika i izdržavanih članova njihovih porodica, ako se izvor tih prihoda ili ako se ta imovina nalazi van zemlje domaćina;
 - (d) izuzeće od bilo koje vojne obaveze ili bilo koje druge obavezne službe u zemlji domaćinu;
 - (e) izuzeće za sebe i svoje supružnike i izdržavane članove njihovih porodica od ograničenja u pogledu imigracije ili postupaka registracije stranaca;
 - (f) izuzeće za sebe za službene potrebe od svih ograničenja kretanja i putovanja unutar zemlje domaćina i slično izuzeće za sebe i svoje supružnike i izdržavane članove njihovih porodica za potrebe rekreacije u skladu sa dogovorom postignutim između šefa Kancelarije i zemlje domaćina;
 - (g) u pogledu deviznih kurseva, uključujući posjedovanje računa u stranoj valuti, uživanje u istim pogodnostima koje se daju članovima diplomatskih misija akreditovanih u zemlji domaćinu;
 - (h) iste mehanizme zaštite i repatrijacije za sebe, supružnike i izdržavane članove porodice koji se u vrijeme međunarodne krize dodjeljuju diplomatskim izaslanicima;
 - (i) pravo na uvoz za ličnu upotrebu, bez dažbina, poreza (uključujući porez na dodatnu vrijednost i porez na promet) i drugih nameta, zabrane i ograničenja uvoza:

i. svog namještaja i drugih ličnih stvari;

ii. motornog vozila, u skladu sa postojećim propisima zemlje domaćina koji se primjenjuju na članove stranih misija uporedivog ranga. Ovo pravo se obnavlja svake tri godine. Vozilo koje se uveze u skladu s ovim sporazumom može se prodati pod uslovima dogovorenim sa zemljom domaćinom.

(j) Poslije okončanja funkcija koje obavljaju u zemlji domaćinu, zvaničnici imaju pravo na izvoz svog namještaja i ličnih stvari, uključujući motorna vozila, i to bez dažbina i poreza.

2. Zvaničnici koji imaju državljanstvo zemlje domaćina ili prebivalište u zemlji domaćinu uživaju samo one privilegije i imunitete propisane u Odjeljku 18 Opšte konvencije.

3. U skladu sa odredbama Odjeljka 17 Opšte konvencije, zemlja domaćin periodično se obavještava o imenima zvaničnika raspoređenih da rade u Kancelariji.

Član 14

Šef kancelarije i viši zvaničnici

1. Šef Kancelarije je glavni kanal za komunikaciju sa zemljom domaćinom o svim pitanjima koja se odnose na UNOPS. Šef Kancelarije ima punu odgovornost i predstavlja krajnji nivo odlučivanja, u ime izvršnog direktora, o svim aspektima aktivnosti i usluga UNOPS-a u zemlji domaćinu. Šef Kancelarije održava vezu sa nadležnim organima Zemlje domaćina u ime UNOPS-a, i obavještava zemlju domaćina o politikama, kriterijumima i procedurama UNOPS-a. Šef Kancelarije, po potrebi, pruža pomoć zemlji domaćinu u pripremanju zahtjeva za pomoć UNOPS-a.

2. Šef Kancelarije može biti imenovan i za predstavnika UNOPS-a u zemlji domaćinu.

3. Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 11 ovog sporazuma, šef Kancelarije tokom svog boravka u zemlji domaćinu uživa privilegije, imunitete i pogodnosti koji se dodeljuju šefovima stranih misija akreditovanim u zemlji domaćinu. Pored toga, ne dovodeći u pitanje odredbe gore navedenog člana, svim zvaničnicima raspoređenim da rade u Kancelariji, koji imaju rang P/L-5 ili viši, dodeljuju se privilegije, imuniteti i pogodnosti koje se dodeljuju diplomatskom osoblju u misijama akreditovanim u zemlji domaćinu. Zemlja domaćin dodaje njihova imena na svoj spisak diplomata.

4. Gore navedene privilegije, imuniteti i pogodnosti se, takođe, dodeljuju supružniku kao i izdržavanim članovima porodice zvaničnika o kome je riječ.

Član 15

Eksperti u misiji

1. Ekspertima u misiji se dodeljuju privilegije, imuniteti i pogodnosti iz čl. 6 i 7 Opšte konvencije.

2. Eksperti u misiji su izuzeti od oporezivanja zarade i naknada koje im isplaćuje Kancelarija, a mogu im se odobriti dodatne privilegije, imuniteti i olakšice u skladu sa mogućim dogovorom između UNOPS-a i zemlje domaćina.

3. Eksperti u misiji koji imaju državljanstvo zemlje domaćina ili prebivalište u zemlji domaćinu uživaju samo one privilegije i imunitete iz područja primjene čl. 6 i 7 Opšte Konvencije.

Član 16

Lica koja pružaju usluge

Zemlja domaćin dodeljuje svim licima koja pružaju usluge za ili u ime Kancelarije iste privilegije i imunitete kao i zvaničnicima raspoređenim da rade u Kancelariji.

Član 17

Službenici koji su lokalno angažovani i plaćeni po satu

1. Uslovi za zapošljavanje lica koja se angažuju lokalno i plaćaju po satu biće u skladu sa odgovarajućim rezolucijama, odlukama, propisima, pravilima i politikama Ujedinjenih nacija.
2. Službenici angažovani u zemlji domaćinu i plaćeni po satu dobijaju imunitet od pravnog postupka u pogledu izgovorenih ili napisanih riječi i svih radnji koje su izvršene u službenom svojstvu. Takav imunitet se dodjeljuje i nakon prestanka radnog odnosa u Kancelariji.

Član 18

Odricanje od imuniteta

Privilegije i imuniteti iz ovog sporazuma dodjeljuju se u interesu Ujedinjenih nacija, a ne zbog lične koristi lica kojima se takve privilegije i imuniteti dodjeljuju. Pravo i dužnost oduzimanja imuniteta ovim licima, u svim slučajevima kada je oduzimanje imuniteta moguće bez štete po interese Ujedinjenih nacija, ima generalni sekretar Ujedinjenih nacija.

Član 19

Ulazak, izlazak, kretanje i boravak u zemlji domaćinu

Sva lica iz ovog sporazuma, uključujući sve učesnike sastanaka, seminara, obuka, simpozijuma, radionica i sličnih aktivnosti koje organizuje Kancelarija, imaju pravo na neometan ulazak, izlazak, boravak i slobodu kretanja u zemlji domaćinu. Vize, dozvole za ulazak ili odobrenja se, po potrebi, izdaju besplatno u što kraćem roku.

Član 20

Pasoš Ujedinjenih nacija, sertifikati i vize

1. Zemlja domaćin priznaje i prihvata kao važeću putnu ispravu pasoš Ujedinjenih nacija koji se izdaje zvaničnicima Kancelarije i bilo kom drugom subjektu Ujedinjenih nacija.
2. U skladu sa odredbama Odjeljka 26 Opšte konvencije, zemlja domaćin priznaje i prihvata sertifikat koji UN izdaje ekspertima u misiji i drugim licima koja službeno putuju kao predstavnici UNOPS-a ili nekog drugog subjekta Ujedinjenih nacija.
3. Svim licima iz ovog sporazuma obezbijediće se pogodnosti za brzo putovanje. Vize, dozvole ili odobrenja za ulazak izdavaće se, po potrebi, besplatno i što je brže moguće licima iz ovog sporazuma, izdržavanim članovima njihovih porodica i drugim licima koja Kancelarija poziva u vezi sa službenim poslom i aktivnostima Kancelarije.

Član 21

Identifikacione karte

1. Na zahtjev šefa Kancelarije, zemlja domaćin izdaje identifikacione karte svim licima iz ovog sporazuma, kojima se potvrđuje njihov status u skladu sa ovim sporazumom.
2. Na zahtjev ovlašćenog službenog lica u zemlji domaćinu, lica iz ovog sporazuma dužna su da pokažu svoje identifikacione karte, bez potrebe da ih predaju.

Član 22

Zastave, grb i oznake

Kancelarija ima pravo da ističe zastavu, logo, grb i oznake Ujedinjenih nacija u prostorijama Kancelarije i na vozilima koja se koriste u službene svrhe.

Član 23

Socijalno osiguranje

1. Zajednički penzijski fond Ujedinjenih nacija ima status pravnog lica u zemlji domaćinu i podliježe istim izuzećima, privilegijama i imunitetima kao i same Ujedinjene nacije. Isplate primljene od penzijskog fonda oslobođene su oporezivanja.
2. Imajući u vidu da se na zvaničnike Kancelarije primjenjuju Propisi i pravila za zaposlene u Ujedinjenim nacijama, uključujući član 6 istih, a kojima se uspostavlja sveobuhvatni program socijalnog osiguranja, zemlja domaćin je saglasna da su zvaničnici ove Kancelarije, bez obzira na državljanstvo, izuzeti od zakona zemlje domaćina o obaveznom osiguranju i obaveznim doprinosima za sisteme socijalnog osiguranja države domaćina tokom njihovog rada za Kancelariju.
3. Gore navedene odredbe primjenjuju se *mutatis mutandis* na članove porodica koji čine dio domaćinstva zvaničnika Kancelarije, osim ako su zaposleni ili samozaposleni u zemlji domaćinu ili primaju socijalna davanja od zemlje domaćina.

Član 24

Pristup tržištu rada za članove porodica i

izdavanje viza i dozvola za boravak zaposlenima u domaćinstvu

1. Zemlja domaćin izdaje radne dozvole za supružnike zvaničnika raspoređenih da rade u Kancelariji i njihovu djecu koja čine dio njihovog domaćinstva koja su mlađa od 21 godine ili su ekonomski zavisna.
2. Zemlja domaćin izdaje vize i boravišne dozvole i sva druga dokumenta, po potrebi, zaposlenima u domaćinstvima zvaničnika raspoređenih da rade u Kancelariji što je brže moguće.
3. Zemlja domaćin se obavezuje da, u najvećoj mogućoj mjeri, pomogne zvaničnicima, ekspertima u misiji i licima koja pružaju usluge Kancelariji u nalaženju prostora koji će se koristiti za stanovanje.

Član 25

Saradnja sa zemljom domaćinom

1. Ne dovodeći u pitanje privilegije i imunitete dodijeljene ovim sporazumom, obaveza je svih lica koja uživaju takve privilegije i imunitete da poštuju zakone i propise zemlje domaćina, i da se ne miješaju u unutrašnje poslove zemlje domaćina.
2. Ne dovodeći u pitanje privilegije i imunitete iz ovog sporazuma, Kancelarija je obavezna da u svakom trenutku sarađuje sa zemljom domaćinom kako bi se omogućilo pravilno sprovođenje pravde, obezbijedilo poštovanje policijskih propisa i spriječila pojava bilo kakve zloupotrebe u vezi sa pogodnostima, privilegijama i imunitetima dodeljenim licima iz ovog sporazuma.

Član 26

Odgovornost

1. Zemlja domaćin snosi sve rizike rada Kancelarije u skladu sa ovim sporazumom. Zemlja domaćin je odgovorna da se bavi svim potraživanjima koja treće strane mogu da podnesu protiv UNOPS-a, njegovih zvaničnika, eksperata u misiji, lica koja pružaju usluge ili učesnika sastanaka, seminara, obuka, simpozijuma, radionica i sličnih aktivnosti koje organizuje Kancelarija i bilo koji drugi subjekat Ujedinjenih nacija i smatra ih beznačajnim u pogledu potraživanja ili obaveza proisteklih iz radnji ovog sporazuma.

2. Prethodna odredba se ne primjenjuje u slučaju grube nepažnje ili namjernog kršenja od strane Kancelarije ili gore navedenih lica.

Član 27

Dopunski sporazumi

1. Dogovori administrativnog i finansijskog karaktera koji se odnose na Kancelariju mogu se, po potrebi, urediti dopunskim sporazumima.
2. Strane mogu da zaključe bilo koje druge dopunske sporazume koje smatraju potrebnim.

Član 28

Rješavanje sporova

1. UNOPS obezbjeđuje rješavanje:
 - (a) sporova koji proizlaze iz ugovora i sporova privatnopravne prirode u kojima je Kancelarija strana;
 - (b) sporova koji se odnose na bilo koje lice iz ovog sporazuma koje uživa imunitet, ako se nije odreklo iminiteta.
2. Svaki spor između Kancelarije i zemlje domaćina koji nastane usljed ili je u vezi sa ovim sporazumom ili nekim dopunskim sporazumom, a koji ne bude riješen pregovorima ili nekim drugim dogovorenim načinom rješavanja se, na zahtjev bilo koje od strana, podnosi arbitražnom sudu koji čine tri arbitra. Svaka strana imenuje po jednog arbitra, a dva na taj način imenovana arbitra imenuju trećeg, koji predsjedava Sudom. Ako, u roku od šezdeset (60) dana od dana podnošenja zahtjeva za arbitražu, jedna strana nije imenovala arbitra, ili ako, u roku od trideset (30) dana od dana imenovanja dva arbitra, nije imenovan i treći arbitar, bilo koja strana može zahtijevati od predsjednika Međunarodnog suda pravde da imenuje tog arbitra. Sud određuje svoje procedure, sve odluke se donose ako ih podrže najmanje dva arbitra. Naknade i troškove Suda snose strane u skladu sa procjenom Suda. Arbitražna presuda sadrži razloge na kojima se zasniva i ona je konačna i obavezujuća za strane.

Član 29

Završne odredbe

1. Ako zemlja domaćin zaključi bilo kakav sporazum sa nekim drugim subjekom Ujedinjenih nacija ili međuvladinom organizacijom sa uslovima povoljnijim od onih koji su dati Kancelariji u skladu sa ovim sporazumom, ti se uslovi proširuju na Kancelariju na njen zahtjev, putem dopunskog sporazuma.
2. Ovaj sporazum je moguće izmijeniti na osnovu pismene saglasnosti strana. Sva relevantna pitanja koja nisu regulisana ovim sporazumom stranke će rješavati na osnovu relevantnih rezolucija i odluka odgovarajućih organa Ujedinjenih nacija. Svaka strana je obavezna da u potpunosti i sa razumijevanjem razmotriti svaki prijedlog koji druga strana iznese u skladu sa ovim stavom.
3. Ovaj sporazum može da raskine bilo koja strana pisanim obavještenjem upućenim drugoj strani, a sporazum prestaje da važi šest mjeseci po prijemu takvog obavještenja. Bez obzira na takvo obavještenje o raskidu sporazuma, ovaj sporazum ostaje na snazi kako bi se omogućio završetak rada Kancelarije u zemlji domaćinu, likvidacija njene imovine, sređivanje svih tekućih pitanja koja se odnose na primjenu ovog sporazuma i rješavanje svih sporova između strana u vezi sa ovim sporazumom.
4. Obaveze preuzete od strane zemlje domaćina važe i nakon raskida ovog sporazuma, u onoj mjeri u kojoj je to neophodno da se dozvoli uredno povlačenje imovine i arhiva, Kancelarije i njenih zvaničnika, eksperata u misiji i drugih relevantnih lica iz ovog sporazuma.

5. Ovaj sporazum potpisuju obje strane. Sporazum stupa na snagu na dan kada UNOPS primi obavještenje od zemlje domaćina kojim se potvrđuje da je sporazum potvrđen u skladu sa unutrašnjim procedurama. UNOPS diplomatskim putem obavještava zemlju domaćina o datumu stupanja na snagu ovog sporazuma. Do stupanja na snagu ovog sporazuma, Crna Gora će se suzdržati od postupanja koja bi bila u suprotnosti sa ciljem i svrhom ovog sporazuma.

KAO POTVRDU NAVEDENOG, dolje potpisani, propisno ovlašćeni predstavnici strana, potpisuju ovaj sporazum.

Sačinjeno u _____, dana _____, 2019. godine, u dva originala na engleskom jeziku.

Za Crnu Goru:

Za Ujedinjene nacije:

[Ime predstavnika zemlje domaćina]

[Ime predstavnika UNOPS-a]

[Pozicija]

[Pozicija]

HOST COUNTRY AGREEMENT
BETWEEN
MONTENEGRO
AND
THE UNITED NATIONS
REPRESENTED BY THE UNITED NATIONS OFFICE FOR PROJECT SERVICES

WHEREAS, the United Nations Office for Project Services ("UNOPS") was established by the United Nations General Assembly decision 48/501 of 19 September 1994 to provide, inter alia, management and other support services for the benefit of the Member States of the United Nations, impartially, efficiently and on a cost reimbursement basis;

WHEREAS, UNOPS is an integral part of the United Nations, whose status, privileges and immunities are governed by the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations, adopted by the General Assembly of the United Nations on 13 February 1946, to which Montenegro is a party;

WHEREAS, UNOPS expresses its wish to establish its Office in Podgorica, Montenegro;

NOW, THEREFORE UNOPS and Montenegro have entered into this Agreement in a spirit of friendly co-operation, and have agreed as follows:

Article I
Definitions

For the purposes of this Agreement,

(a) "Archives" means all records, correspondence, documents, manuscripts, computer records, still and motion pictures, film and sound recordings, and any other records belonging to or held by the Office in furtherance of its functions;

(b) "Executive Director" means the Executive Director of UNOPS, who is responsible and accountable to the Secretary-General of the United Nations for all UNOPS functions, activities, and services;

(c) "Experts on Mission" means persons, other than Officials of the Office, performing missions at the request of or on behalf of the Office;

(d) "General Convention" means the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations adopted by the General Assembly on 13 February 1946;

(e) "Head of the Office" means the official who is in charge of the Office in the Host Country;

(f) "Host Country" means Montenegro;

(g) "Office" means the UNOPS Office in the Host Country;

(h) "Officials of the Office" or "Officials" means all of the UNOPS staff members assigned to the Office irrespective of their nationality, with the exception of those who are locally recruited and paid hourly rates, as provided for in United Nations General Assembly resolution 76(1) of 7 December 1946;

(i) "Party" means UNOPS or the Host Country, individually;

(j) "Parties" means UNOPS and the Host Country, collectively;

(k) "Persons Performing Services" means service contractors, operational experts, volunteers, consultants, juridical or natural persons, and their employees, who provide services to the Office, other than Officials of the Office and Expert on Mission;

(l) "Premises of the Office" or "Premises" means the building or part of building occupied or used permanently or temporarily by the Office in accordance with this Agreement or any Supplementary Agreements entered into between the Office and the Host Country;

(m) "Property of the Office" or "Property" means all property, including funds, income and other assets belonging to or held or administered by the Office in furtherance of its functions;

(n) "Secretary-General" means the Secretary-General of the United Nations;

(o) "Telecommunications" means any emission, transmission or reception of written or verbal information, images, sound or information of any nature by wire, radio, satellite, optical, fibre or any other electronic or electromagnetic means.

Article II

The Seat of the Office

The seat of the Office shall be in Podgorica to permit UNOPS to carry out its activities and services in Montenegro.

Article III

Juridical Personality

1. The Office shall possess juridical personality in Montenegro. It shall have the capacity:
 - (a) to contract;
 - (b) to acquire and dispose of immovable and movable property;
 - (c) to institute legal proceedings.
2. For the purposes of this agreement, the Office shall be represented by the Head of the Office.

Article IV

Purpose and Scope of the Agreement

1. (a) This Agreement regulates the status of the Office in the Host Country, in particular of its Premises, Officials, Experts on Mission and Persons Performing Services to the Office.
 - (b) The modalities of assistance rendered by the Office to the Host Country shall be determined in separate project specific agreements between the Office and the Host Country.
 - (c) The Host Country confirms that the treatment afforded to the Office shall not be less favourable than that afforded to any other accredited foreign mission in the Host Country.
 - (d) Any building in or outside Podgorica, Montenegro which may be used with the concurrence of the Host Country for meetings, seminars, training courses, symposiums, workshops and similar activities organized by the Office shall be temporarily included in the Premises of the Office and shall be deemed to be covered by this Agreement for the duration of such meetings, training courses, symposiums, workshops and similar activities organized by the Office.

Article V

Application of the General Convention

The General Convention shall be applicable to the Office, its Archives, Property, Telecommunications and to its Officials, Experts on Mission and Persons performing services to the Office in the Host Country.

Article VI

Inviolability of the Office

1. The Office and its Property, Archives and Telecommunications, wherever located and by whomsoever held, shall be inviolable and enjoy immunity from every form of legal process, except when in a particular case such immunity has been expressly waived in accordance with the General Convention. However, no waiver of immunity from legal process shall extend to any measure of execution.
2. No officer or official of the Host Country or person exercising any public authority within the Host Country, shall enter the Premises of the Office to perform any duties therein except with the consent of, and under the conditions approved by the Head of the Office. In case of a fire or other emergency requiring prompt protection action, the consent of the Head of the Office to any necessary entry into the premises shall be presumed if he or she cannot be reached in time.
3. The Premises of the Office can be used for meetings, seminars, exhibitions and other related purposes which are organized by the Office or other United Nations entities.
4. The Premises of the Office shall not be used in any manner incompatible with the purpose and scope of the Office, as set forth in Article IV above.

Article VII

Security and Protection

1. The Host Country shall ensure the security and protection of the Premises of the Office and exercise due diligence to ensure that the tranquillity of the Premises is not disturbed by the unauthorized entry of persons or groups of persons from outside or by disturbances in its immediate vicinity. If so requested by the Head of Office, the Host Country shall provide adequate police force necessary for the preservation of law and order in the Office premises or in its immediate vicinity, and for the removal of persons therefrom.
2. The Host Country shall take effective and adequate action which may be required to ensure the appropriate security, safety and protection of persons referred to in this Agreement, indispensable for the proper functioning of the Office free from interference of any kind.

Article VIII

Public Utility Services

1. The Host Country shall facilitate, upon request of the Head of the Office and under terms and conditions not less favourable than those accorded by the Host Country to any accredited foreign mission, access to the public services needed by the Office such as, but not limited to utility, power and communications services.
2. In cases where public services referred to in paragraph 1, above, are made available to the Office by the Host Country or where the prices thereof are under their control, the rate for such services shall not exceed the lowest comparable rates accorded to accredited foreign missions in the Host Country.

3. In case of *force majeure*, resulting in a complete or partial disruption of the above-mentioned services, the Office shall, for the performance of its functions, be accorded the same priority given to essential governmental agencies and organs.
4. The provisions of this Article shall not prevent the reasonable application of fire protection or sanitary regulations of the Host Country.

Article IX

Communications Facilities

1. The Office shall enjoy, for its official communications, treatment not less favourable than that accorded by the Host Country to any other accredited diplomatic mission in the Host Country, in the matter of priorities, rates and taxes on mails, cables, telegrams, radiograms, telephotos, telephone and other communication and press rates for information to the press and radio.
2. The Host Country shall secure the inviolability of the official communications of the Office, whatever the means of the communications employed, and shall not apply any censorship to such communications.
3. The Office shall have the right to operate communication equipment, including satellite facilities and to use codes and to dispatch and receive correspondence by couriers and bags. The bags must bear visibly the emblem of the United Nations, UNOPS or any other United Nations entity and may contain only documents or articles intended for official use, and the courier shall be provided with a courier certificate issued by the United Nations, UNOPS or any other United Nations entity.

Article X

Funds, Assets and Other Property

1. The Office, its funds, assets and other property, wherever located and by whomsoever held, shall enjoy immunity from every form of legal process except when in a particular case such immunity has expressly been waived in accordance with General Convention. It is understood, however, that no waiver of immunity shall extend to any measure of execution.
2. The property and assets of the Office shall be exempt from restrictions, regulations, controls and moratoria of any nature.
3. Without being restricted by financial controls, regulations or moratoria of any kind, the Office:
 - (a) may hold and use funds, currency or negotiable instruments of any kind and maintain and operate accounts in any currency and convert any currency held by it into any other currency;
 - (b) shall be free to transfer its funds or currency from the Host Country to another country, or within the Host Country, to the United Nations or any other agency;
 - (c) shall enjoy the most favourable, legally available rate of exchange for its financial transactions.

Article XI

Exemption from Taxes, Duties, Import or Export Restrictions

The Office, its assets, funds and other property shall enjoy:

(a) Exemption from all direct and indirect taxes and levies, fees, tolls and duties; it being understood, however, that the Office shall not request exemption from taxes which are in fact no more than charges for public utility services rendered by the Host Country or by a corporation controlled by the Host Country at a fixed rate according to the amount of services rendered, and which can be specifically identified, described and itemized;

(b) Exemption from customs duties, charges and all other levies, as well as from limitations and restrictions on the import or export of materials imported or exported by the Office for its official use, it being understood that tax free imports cannot be sold in the Host Country except under conditions agreed to by the Host Country;

(c) Exemption from all limitations and restrictions on the import or export of publications, still and moving pictures, films, tapes, diskettes and sound recordings imported, exported or published by the Office within the framework of its official activities.

Article XII

Participants in Meetings Organized by the Office

1. Representatives of Member States of the United Nations invited to meetings, seminars, training courses, symposiums, workshops and similar activities organized by the Office and any other United Nations entity shall, while exercising their functions, enjoy the privileges and immunities as set out in Article IV of the General Convention.

2. The Host Country shall respect the complete freedom of expression of all participants of meetings, seminars, training courses, symposiums, workshops and similar activities organized by the Office and any other United Nations entity.

3. All participants and persons performing functions in connection with the meetings, seminars, training courses, symposiums, workshops and similar activities organized by the Office and any other United Nations entity shall enjoy such privileges, immunities and facilities as are necessary for the independent exercise of their participation and functions, in particular in respect of words spoken and acts done in connection with such meetings, seminars, training courses, symposiums, workshops and similar activities.

Article XIII

Officials of the Office

1. Officials shall enjoy the following privileges, immunities and facilities in the Host Country:

(a) Immunity from legal process in respect of words spoken or written and all acts performed by them in their official capacity. Such immunity shall continue in force after termination of employment with the Office;

(b) Immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal and official effects and baggage for acts performed in the discharge of their functions except in case of *flagrante delicto*. In such cases the Host Country shall immediately inform the Head of the Office of the arrest, detention or seizure;

(c) Exemption from taxation on the salaries and emoluments paid to them by the Office and any other United Nations entity; exemption from taxation on all income and property, for themselves and for their spouses and dependent members of their families, in so far as such income derives from sources, or in so far as such property is located outside the Host Country;

(d) Exemption from any military service obligations or any other obligatory service in the Host Country;

(e) Exemption, for themselves and for their spouses and dependent members of their families, from immigration restrictions or alien registration procedures;

(f) Exemption for themselves for the purpose of official business from any restriction on movement and travel inside the Host Country and a similar exemption for themselves and for their spouses and dependent members of their families for recreation in accordance with arrangements agreed upon between the Head of Office and the Host Country;

(g) In regard to foreign exchange, including holding accounts in foreign currencies, enjoyment of the same facilities as are accorded to members of diplomatic missions accredited to the Host Country;

(h) The same protection and repatriation facilities with respect to themselves, their spouses, and dependent members of their families as are accorded in time of international crisis to diplomatic envoys;

(i) The right to import for their personal use, free of duties, taxes (including value added and sales tax) and other levies, prohibitions and restrictions on imports:

i. their furniture and other personal effects;

ii. a motor vehicle, in accordance with existing regulations of the Host Country applicable to members of foreign missions of comparable ranks. This right is renewable every three years. A vehicle imported pursuant to this Agreement may be sold under conditions agreed with the Host Country.

(j) Officials shall be entitled, on the termination of their functions in the Host Country, to export their furniture and personal effects, including motor vehicles, without duties and taxes.

2. Officials of the nationality of the Host Country or with permanent residency status in the Host Country shall enjoy only those privileges and immunities provided for in Section 18 of the General Convention.

3. In accordance with the provisions of Section 17 of the General Convention, the Host Country shall be periodically informed of the names of the officials assigned to the Office.

Article XIV

Head of the Office and Senior Officials

1. The Head of Office shall be the principal channel of communication with the Host Country on all UNOPS matters. The Head of Office shall have full responsibility and ultimate authority, on behalf of the Executive Director, for the UNOPS activities and services in all its aspects in the Host Country. The Head of Office shall maintain liaison on behalf of UNOPS with the appropriate organs of the Host Country, and shall inform it of the policies, criteria and procedures of UNOPS. The Head of Office shall assist the Host Country, as may be required, in the preparation of requests for UNOPS assistance.

2. The Head of Office may also be designated as the UNOPS Representative in the Host Country.

3. Without prejudice to the provisions of the above Article, the Head of the Office shall enjoy during his or her residence in the Host Country the privileges, immunities and facilities granted to heads of accredited foreign missions to the Host Country. Furthermore, without prejudice to the provisions of the above Article, all officials assigned to the Office, having the rank of P/L-5 or above, shall be accorded the privileges, immunities and facilities granted to diplomatic staff at missions accredited to the Host Country. Their names shall be included in the diplomatic list held by the Host Country.

4. The privileges, immunities and facilities referred to above shall also be accorded to a spouse and dependent members of the family of the Officials concerned.

Article XV

Experts on Mission

1. Experts on Mission shall be granted the privileges, immunities and facilities specified in Articles VI and VII of the General Convention.
2. Experts on Mission shall be granted exemption from taxation on the salaries and other emoluments paid to them by the Office, and may be accorded such additional privileges, immunities and facilities as maybe agreed upon between UNOPS and the Host Country
3. Experts on Mission of the nationality of the Host Country or with permanent residency status in the Host Country shall enjoy only those privileges and immunities that come within the scope of Articles VI and VII of the General Convention.

Article XVI

Persons Performing Services

The Host Country shall grant all persons performing services for or on behalf of the Office the same privileges and immunities as Officials assigned to the Office.

Article XVII

Locally-recruited personnel assigned to hourly rates

1. The terms and conditions of employment for persons recruited locally and assigned to hourly rates shall be in accordance with the relevant United Nations resolutions, decisions, regulations and rules and policies of the United Nations.
2. Personnel recruited in the Host Country and assigned to hourly rates shall be accorded immunity from legal process in respect of words spoken or written and all acts performed by them in their official capacity. Such immunity shall continue to be accorded after termination of employment with the Office.

Article XVIII

Waiver of Immunity

Privileges and immunities referred to in this Agreement are granted in the interest of the United Nations and not for the personal benefit of the persons to which such privileges and immunities are being granted. The right and the duty to waive the immunity of these persons, in any case where it can be waived without prejudice to the interests of the United Nations shall lie with the Secretary-General of the United Nations.

Article XIX

Entry into, exit from, movement and sojourn within the Host Country

All persons referred to in this Agreement including all participants in meetings, seminars, training courses, symposiums, workshops and similar activities organized by the Office shall have the right of unimpeded entry into, exit from, sojourn and free movement within the Host Country. Visas, entry permits or licenses, where required, shall be granted as promptly as possible and free of charge.

Article XX

United Nations Laissez-Passer, Certificates and Visas

1. The Host Country shall recognize and accept the United Nations laissez-passers issued to Officials of the Office and any other United Nations entity as a valid travel document.

2. In accordance with the provisions of Section 26 of the General Convention, the Host Country shall recognize and accept the United Nations certificate issued to Experts on Mission and other persons travelling on business for UNOPS or any other United Nations entity.
3. All persons referred to in this Agreement shall be granted facilities for speedy travel. Visas, entry permits or licenses, where required, shall be granted free of charge and as promptly as possible to the persons referred to in this Agreement, their dependents and other persons invited to the Office in connection with the official work and activities of the Office.

Article XXI

Identification Cards

1. At the request of the Head of the Office, the Host Country shall issue identification cards to all persons referred to in this Agreement, certifying their status under this Agreement.
2. Upon the demand of an authorized official of the Host Country, persons referred to in this Agreement shall be required to present, without having to surrender, their identification cards.

Article XXII

Flags, Emblem and Markings

The Office shall be entitled to display the United Nations flag, logo, emblem and markings in the Office premises and on vehicles used for official purposes.

Article XXIII

Social Security

1. The United Nations Joint Pension Fund shall enjoy legal capacity in the Host Country and shall enjoy the same exemptions, privileges and immunities as the United Nations itself. Benefits received from the Pension Fund shall be exempt from taxation.
2. The Host Country agree that, owing to the fact that Officials of the Office are subject to the United Nations Staff Regulations and Rules, including Article VI thereof, which establish a comprehensive social security scheme, Officials of this Office, irrespective of nationality, shall be exempt from the laws of the host country on mandatory coverage and compulsory contributions to the social security schemes of Host Country during their appointment with the Office.
3. The provisions above shall apply *mutatis mutandis* to the members of families forming part of the household of Officials of the Office, unless they are employed or self-employed in the Host Country or receive social security benefits from the Host Country.

Article XXIV

Access to the labour market for family members and issuance of visas and residence permits to household employees

1. The Host Country shall grant working permits for spouses of Officials assigned to the Office and their children forming part of their household who are under 21 years of age or economically dependent.
2. The Host Country shall issue visas and residence permits and any other documents, where required, to household employees of officials assigned to the Office as speedily as possible.

3. The Host Country undertakes to assist Officials, Experts on Mission and Persons Performing Services to the Office, as much as possible, in obtaining premises for use as residences.

Article XXV

Cooperation with the Host Country

1. Without prejudice to the privileges and immunities accorded by this Agreement, it is the duty of all persons enjoying such privileges and immunities to respect the laws and regulations of the Host Country, and not to interfere in the internal affairs of the Host Country.

2. Without prejudice to the privileges and immunities referred to in this Agreement, the Office shall cooperate at all times with the Host Country to facilitate the proper administration of justice, secure the observance of police regulations and prevent the occurrence of any abuse in connection with the facilities, privileges and immunities accorded to persons referred to in the present Agreement.

Article XXVI

Liability

1. The Host Country shall bear all risks of operations of the Office under this Agreement. It shall be responsible for dealing with claims which may be brought by third parties against UNOPS, its Officials, Experts on Mission, Persons Performing Services or participants of meetings, seminars, training courses, symposiums, workshops and similar activities organized by the Office and any other United Nations entity, and shall hold them harmless in respect of claims or liabilities arising from operations under this Agreement.

2. The foregoing provision shall not apply in case of gross negligence or wilful misconduct of the Office or the above-mentioned persons.

Article XXVII

Supplemental Agreements

1. Arrangements of an administrative and financial nature concerning the Office may be made by supplemental agreements, as appropriate.

2. The Parties may enter into any other supplemental agreements as the Parties may deem appropriate.

Article XXVIII

Settlement of disputes

1. UNOPS shall make provisions for the settlement of:

(a) Disputes arising out of contracts and disputes of a private law character to which the Office is a party;

(b) Disputes involving any person referred to in this Agreement, who enjoys immunity, if such immunity has not been waived.

2. Any dispute between the Office and the Host Country arising out of, or relating to this Agreement or any Supplemental Agreement, which is not settled by negotiation or another agreed mode of settlement, shall, at the request of either Party, be submitted to an arbitral tribunal of three arbitrators. Each Party shall appoint one arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall appoint a third, who shall be the chairperson of the Tribunal. If, within sixty (60) days of the request for arbitration, a Party has not appointed an arbitrator, or if, within thirty (30) days of the appointment of two arbitrators, the third arbitrator has not been appointed, either Party may request the President of the International Court of Justice to appoint the

arbitrator referred to. The Tribunal shall determine its own procedures and all decisions shall require the agreement of at least two arbitrators. The fees and expenses of the tribunal shall be borne by the Parties as assessed by the Tribunal. The arbitral award shall contain a statement of the reasons on which it is based and shall be final and binding on the Parties.

Article XXIX

Final Provisions

1. If the Host Country enters into any agreement with another United Nations entity or intergovernmental organization containing terms and conditions more favourable than those extended to the Office under the present Agreement, such terms and conditions shall be extended to the Office at its request, by means of a supplemental agreement.
2. This Agreement may be modified by written agreement between the Parties hereto. Any relevant matter for which no provision is made in this Agreement shall be settled by the Parties under the relevant resolutions and decisions of the appropriate organs of the United Nations. Each Party shall give full and sympathetic consideration to any proposal advanced by the other Party under this paragraph.
3. This Agreement may be terminated by either Party by written notice to the other and shall terminate six months after receipt of such notice. Notwithstanding any such notice of termination, this Agreement shall remain in force to allow the completion of the Office's operations of in the Host Country, the liquidation of its Properties, to settle all pending matters relating to the implementation of this Agreement and the resolution of any dispute between the Parties in relation to this Agreement.
4. The obligations assumed by the Host Country shall survive the termination of this Agreement, to the extent necessary to permit orderly withdrawal of the Property and Archives, of the Office and of its Officials, Expert on Missions and other relevant persons under this Agreement.
5. This Agreement shall be subject to the signature of both Parties. It shall enter into force on the date UNOPS receives the notification from the Host Country confirming that it was ratified according to its internal procedures. UNOPS shall notify the Host Country, through diplomatic channels, about the date of the entry into force of this Agreement. Pending the entry into force of this Agreement, Montenegro shall refrain from acts which would defeat the object and purpose of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, duly authorized representatives of the Parties, have signed the present Agreement.

Done at _____, on _____ 2019, in two originals in the English language.

For Montenegro:

For United Nations:

[Name of the Host Country Representative]
[Title]

[Name of the UNOPS Representative]
[Title]